

Uzņēmējdarbības tendences Priekules novadā

Lai sniegtu ieskatu par Priekules novadā reģistrēto uzņēmumu finanšu rādītāju tendencēm, Lursoft apkopojis datus par novadā reģistrēto uzņēmumu apgrozījuma, peļņas un darbinieku skaita dinamiku, kā arī VID administrēto nodokļu kopsummām, kuras pēdējos gados valsts kopbudžetā samaksājuši novada uzņēmumi.

Aizvadītais gads bijis jau otrais gads pēc kārtas, kad likvidēto uzņēmumu skaits valstī pārsniedzis jaunreģistrēto. Lursoft apkopotā informācija rāda, ka 2017.gadā Latvijā reģistrēti 10 210 jauni uzņēmumi, kas ir zemākais rādītājs kopš 2009.gada, tajā pašā laikā likvidēti 16 479 uzņēmumi jeb par 34,7% vairāk nekā 2016.gadā.

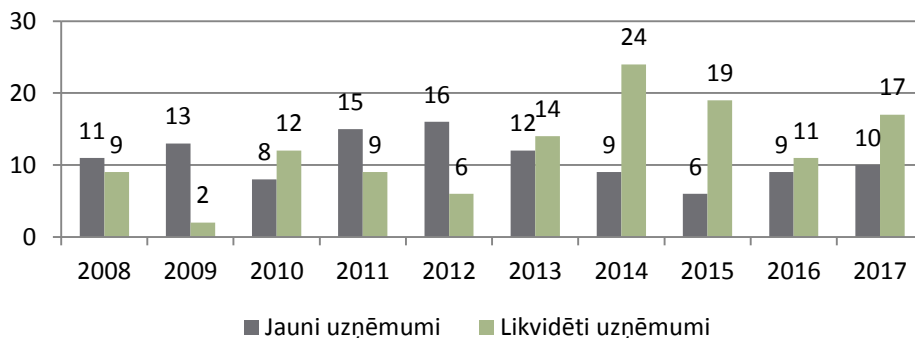
Pēdējos četros gados arī Priekules novadā vērojama tendence likvidēto uzņēmumu skaitam pārsniegt jaunreģistrēto skaitu. 2014.gadā sasniegts pat sava veida antirekords, kad reģistrēti 9 jauni uzņēmumi, bet likvidēts visu laiku lielākais uzņēmumu skaits – 24.

Pašreizējie dati liecina, ka arī šogad, visticamāk, likvidēto uzņēmumu novadā būs vairāk nekā jaundibināto, jo līdz pētījuma sagatavošanas brīdim Priekules novadā 2017.gadā reģistrēti 3 jauni uzņēmumi, bet likvidēti – 5.

Runājot par jaunu uzņēmumu reģistrēšanas tendencēm, jāpiemin, ka visvairāk jauni uzņēmumi Priekules novadā reģistrēti 2011.gadā un 2012.gadā, kad reģistrēti attiecīgi 15 un 16 jauni uzņēmumi. Tikpat jauni uzņēmumi, proti, 16, pēdējo reizi novadā reģistrēti vien tālajā 1997.gadā.

Kopumā pēdējo desmit gadu laikā Priekules novadā reģistrēti 109 jauni uzņēmumi, bet likvidēti 123, kas nozīmē, ka faktiski kopš 2008.gada uzņēmumu skaits novadā samazinājies par 14 komersantiem. Šobrīd kopumā Priekules novadā reģistrēti 455 uzņēmumi, no tiem 64,18% ir zemnieku saimniecības, bet 23,30% - sabiedrības ar ierobežotu atbildību.

Uzņēmumu reģistrēšanas un likvidēšanas dinamika Priekules novadā

Priekules novadā iezīmējas spēcīgas lauksaimniecības tradīcijas, kas atspoguļojas populārāko uzņēmējdarbības nozaru vidū. Atšķirībā no citām pašvaldībām, kur līdztekus mazumtirdzniecībai

līderpozīcijās izvirzījusies arī būvniecība un kokapstrāde, Priekules novada uzņēmumu vidū izteikti figurē lauksaimniecības apakšnozares. Proti, līderos izvirzījusies graudkopība, tāpat arī populārāko nozaru vidū jāpiemin jauktā lauksaimniecība un piena lopkopība. Līdz ar lauksaimniecību, Priekules novada uzņēmumu populārāko nozaru saraksta galvgalī izvirzījusies arī mazumtirdzniecība.

Populārākās uzņēmējdarbības nozares Priekules novadā:

1. Graudaugu, pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana;
2. Mazumtirdzniecība nespécializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku;
3. Jauktā lauksaimniecība;
4. Piena lopkopība;
5. Pārējā mazumtirdzniecība nespécializētajos veikalos.

Lursoft apkopotā informācija rāda, ka 11 Priekules novadā reģistrētiem uzņēmumiem izdevies piesaistīt arī ārvalstu tiešās investīcijas. Lielākais no tiem ir 2004.gadā reģistrētais SIA Beksagro, kura kapitāldaļas pieder četrām fiziskām personām no Austrijas.

Jāpiebilst, ka uzkrāto investīciju apjoms šo 11 uzņēmumu pamatkapitālos veido 69,43 tūkst.EUR, kas starp visām Latvijas pašvaldībām pēc akumulēto tiešo ārvalstu investīciju apjoma Priekules novadam jāvis ierindoties 90.vietā. No šiem 69,43 tūkst.EUR lielāko daļu investējuši pārstāvji no Dānijas – 52,38 tūkst.EUR. Tāpat arī investoru vidū pārstāvēta Austrija, Krievija, Īrija un Zviedrija.

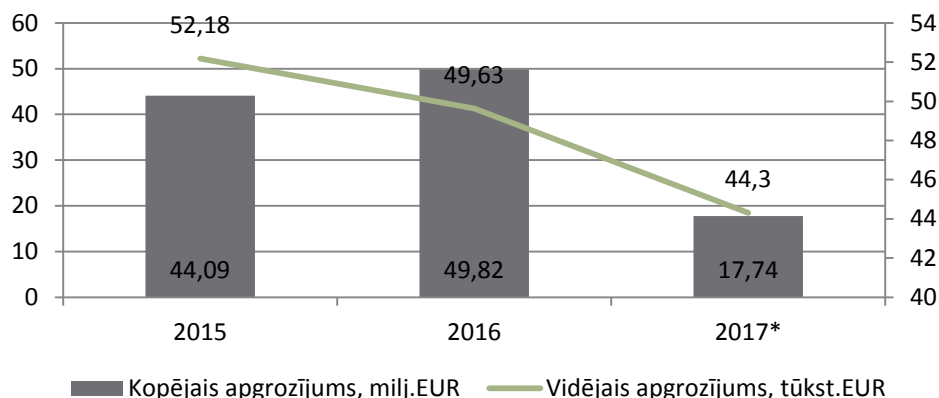
Vidējais apgrozījums augstāks nekā valstī

Vēl aizvien turpinās gada pārskatu iesniegšanas periods, kas atspoguļojas arī novada uzņēmumu finanšu rādītāju statistikā. Piemēram, pētījuma sagatavošanas brīdī pārskatus par saimniecisko darbību 2017.gadā nav iesniedzis ne SIA Kurzemes Gaļsaimnieks, ne SIA SC Grand, kas 2016.gadā apgrozījuši attiecīgi 31,62 milj.EUR un 1,07 milj.EUR. SIA Kurzemes Gaļsaimnieks apgrozījums 2016.gadā veidojis 63,47% no novadā reģistrēto uzņēmumu kopējā apgrozījuma, tāpēc pašreizējie dati par 2017.gadu vēl nav pilnīgi.

Paredzot, ka SIA Kurzemes Gaļsaimnieks arī pagājušajā gadā būs strādājis tikpat veiksmīgi kā gadu iepriekš, visticamāk, ka Priekules novada uzņēmumu kopējā apgrozījuma rādītājs arī pērn būs turpinājies pieaugt.

Līderu neiesniegtie gada pārskati atstājuši iespaidu arī uz novada uzņēmumu vidējā apgrozījuma rādītāju, kas pēc pašreizējiem datiem 2017.gadā bijis 44,30 tūkst.EUR uz vienu uzņēmumu. 2015.gadā katrs novadā reģistrētais uzņēmums apgrozījis vidēji 52,18 tūkst.EUR, bet nākamajā gadā rādītājs samazinājies par 4,89%, sarūkot līdz 49,63 tūkst.EUR. Tiesa, neskatoties uz samazinājumu, Priekules novadā reģistrēto uzņēmumu vidējais apgrozījums vēl aizvien saglabājas augstāks nekā valstī vidēji. Lursoft pētījuma dati parāda, ka 2015.gadā Latvijā reģistrētie uzņēmumi katrs apgrozījuši vidēji 37,27 tūkst.EUR, bet 2016.gadā – 38,04 tūkst.EUR.

Priekules novadā reģistrēto uzņēmumu apgrozījuma dinamika

Pēc pašreizējiem datiem, kamēr savu jaunāko finanšu pārskatu nav iesniedzis SIA Kurzemes Gaļsaimnieks, lielāko apgrozījumu starp novada uzņēmumiem 2017.gadā uzrādījis SIA Āmuļi. Gada laikā gaļas tirgotāja apgrozījums audzis par 12,34%, sasniedzot 1,72 milj.EUR. Pagājušajā gadā SIA Āmuļi attīstījuši saimniecisko darbību, palielinot gaļas piegādes apjomus sabiedriskajai ēdināšanai. Papildus svaigas gaļas tirdzniecībai, uzņēmums pagājušajā gadā realizējis jaunu projektu – pelmeņu izgatavošanu un realizēšanu Liepājas Pētertirgus paviljonā. Šogad pelmeņu un citu gaļas produktu izgatavošanu un realizāciju paredzēts paplašināt.

Lauksaimniecības uzņēmums SIA Beksagro 2017.gadā palielinājis apgrozījumu par 34,80%. Pērn uzņēmums apgrozījis jau 1,27 milj.EUR un tas bijis jau trešais gads pēc kārtas, kad uzņēmuma apgrozījums turpinājis izaugsmi. Kā norādīts iesniegtajā vadības ziņojumā, SIA Beksagro 2017.gadā turpinājis attīstīties, paplašinot apstrādājamās platības, iegādājoties jaunu lauksaimniecības tehniku, kā arī uzbūvējot noliktavu. 2018.gadā SIA Beksagro iecerējis audzēt kviešus, miežus un rapsi apmēram 800ha lielā platībā, kā arī veikt investīcijas lauksaimniecības infrastruktūrā un lauksaimniecības tehnikā.

Par 36,40% pagājušajā gadā pieaudzis arī Liepājas rajona ZS Pauguri apgrozījums, tam pērn sasniedzot 1,20 milj.EUR. Saimniecības vadītājs norāda, ka tas izdevies pateicoties saražotās produkcijas apjoma pieaugumam, kā arī augstajai piena realizācijas cenai. Šogad ZS Pauguri iecerējuši apgrozījumu saglabāt 2017.gada līmenī, vienlaikus turpinot palielināt un uzlabot slaucamo govju ganāmpulku.

Starp Priekules novada uzņēmumiem ar lielāko apgrozījumu 2017.gadā iekļuvījis vēl viens lauksaimniecības nozares pārstāvis – SIA Ruģi. Uzņēmums pagājušajā gadā apgrozījis 0,99 milj.EUR, kas, salīdzinot ar 2016.gadu, ir pieaugums par 10,68%.

SIA Priekules slimnīca 2017.gadā apgrozījusi 0,92 milj.EUR jeb par 1,12% vairāk nekā gadu iepriekš. Iesniegtajā vadības ziņojumā teikts, ka, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, SIA Priekules slimnīca sniegtais veselības aprūpes pakalpojumu apjoms dažās pozīcijās 2017.gadā ir samazinājies, kas ir skaidrojams ar iedzīvotāju skaita samazināšanos novadā, kā arī personāla slimību un to, ka ārsti daudz labprātāk izvēlas strādāt privātp praksēs nevis zemāk atalgotu valsts darbu.

Priekules novada lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2017.gadā:

1. SIA Āmuļi: 1,72 milj.EUR;
2. SIA Beksagro: 1,27 milj.EUR;
3. Liepājas rajona ZS Pauguri: 1,20 milj.EUR;
4. SIA Ruģi: 0,99 milj.EUR;
5. SIA Priekules slimnīca: 0,92 milj.EUR.

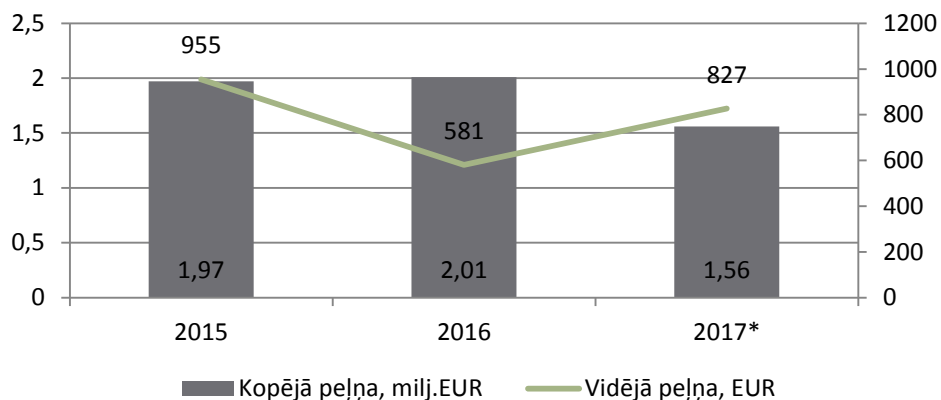
Vidējā peļņa 2017.gadā atkal palielinājusies

Kamēr tiek gaidīta lielo uzņēmumu gada pārskatu iesniegšana, vēl pārāgri spriest, kādus rezultātus būs uzrādījusi Priekules novadā reģistrēto uzņēmumu kopējā peļņa – saglabājusi 2016.gada tendenci un turpinājusi pieaugt, vai arī uzrādījusi pretēju rezultātu.

Tikmēr vidējā peļņa uz vienu uzņēmumu novadā pagājušajā gadā ievērojami augusi, palielinoties līdz 827 eiro uz vienu uzņēmumu, kas gada laikā ir kāpums par 42,34%. Tiesa, straujais pieaugums vēl nav ļāvis sasniegt 2015.gada augsto rezultātu, taču, noslēdzoties gada pārskatu iesniegšanas periodam, 2017.gada rādītāju vēl sagaida izmaiņas.

Lursoft dati liecina, ka no visiem Priekules novada uzņēmumiem, kuri 2017.gadā guvuši ieņēmumus no saimnieciskās darbības, 62,64% uzņēmumi gada laikā palielinājuši peļņu vai arī samazinājuši iepriekšējā gada zaudējumus.

Priekules novadā reģistrēto uzņēmumu peļņas dinamika

2016.gadā novada lielākais pelnītājs bijis SIA Kurzemes Gaļsaimnieks, kas pēc nodokļu nomaksas guvis 417,99 tūkst.EUR peļņu. Kamēr uzņēmums vēl nav iesniedzis pēdējo gada pārskatu, lielāko pelnītāju saraksta pirmo pozīciju ieņem SIA Ruģi ar 355,90 tūkst.EUR peļņu. Gada laikā tā augusi par 5,10%.

SIA Beksagro peļņa, salīdzinot ar 2016.gadu, pērn samazinājusies par 2,91%, sarūkot līdz 186,82 tūkst.EUR. To paredzēts ieguldīt uzņēmuma turpmākajā attīstībā.

Starp novada lielākajiem pelnītājiem ierindojušās arī divas zemnieku saimniecības – Liepājas rajona Gramzdas pagasta ZS Rieksti-1 ar 166,67 tūkst.EUR peļņu un Liepājas rajona Bunkas pagasta ZS

Nodegi, kas pēc nodokļu nomaksas 2017.gadā nopelnījusi 161,78 tūkst.EUR. Kamēr ZS Rieksti-1 peļņa gada laikā palielinājusies par 8,64%, ZS Nodegi rezultāts, salīdzinot ar 2016.gadu, samazinājies par 52,60%.

ZS Rieksti-1 šogad paredzējusi attīstīt lauksaimniecības produktu ražošanu, paplašinot zemes īpašumus, kā arī veikt meliorācijas sistēmu sakārtošanas darbus un iegādāties papildu lauksaimniecības tehniku.

Priekules novada lielāko uzņēmumu sarakstu pēc gūtās peļņas 2017.gadā noslēdz Priekules pagasta lauksaimniecības kooperatīvā sabiedrība Audarmuiža. Kooperatīva peļņa pēc nodokļu nomaksas pagājušajā gadā bijusi 158,24 tūkst.EUR. Gada laikā peļņa palielinājusies teju 60 reizes, tiesa, par šā gada rezultātiem kooperatīva vadība ir skeptiski noskaņota, norādot, ka 2017.gada rudens lietus bija smags pārbaudījums lauksaimniekiem un šie zaudējumi būs jūtami 2018.gadā.

Priekules novada lielākie uzņēmumi pēc peļņas 2017.gadā:

1. SIA Ruģi: 355,90 tūkst.EUR;
2. SIA Beksagro: 186,82 tūkst.EUR;
3. Liepājas rajona Gramzdas pagasta ZS Rieksti-1: 166,67 tūkst.EUR;
4. Liepājas rajona Bunkas pagasta ZS Nodegi: 161,78 tūkst.EUR;
5. Priekules pagasta lauksaimniecības kooperatīvā sabiedrība Audarmuiža: 158,24 tūkst.EUR.

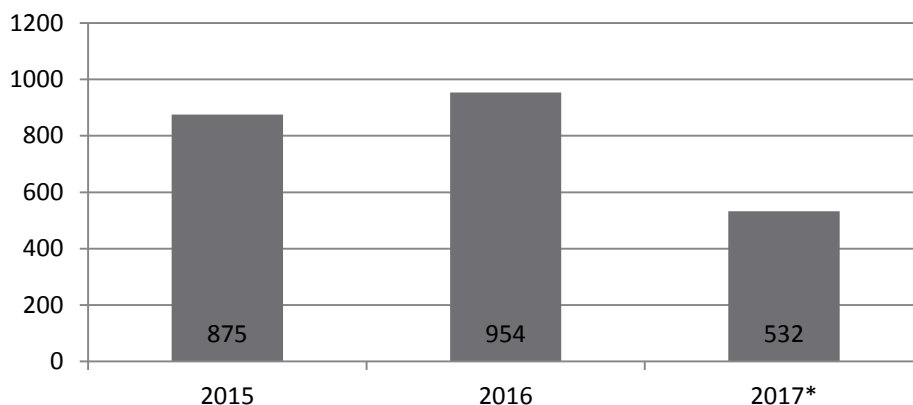
Vidējais darbinieku skaits – nemainīgs

Lielākais darba devējs Priekules novadā 2016.gadā bijis SIA Kurzemes Gaļsaimnieks (349 darbinieki), tāpat arī starp lielākajiem darba devējiem aizpagājušajā gadā bijis atrodams SIA SC Grand, kas ar darba vietām nodrošinājis 45 cilvēkus.

Kamēr minētie uzņēmumi nav iesnieguši savus aizvadītā gada finanšu pārskatus, līdz ar to nav zināms, kā gada laikā mainījies tajos nodarbināto skaits, iespējams tikai prognozēt, ka 2017.gadā Priekules novadā reģistrētajos uzņēmumos nodarbināto skaits saglabājies 2016.gada līmenī vai arī nedaudz palielinājies. Proti, 2016.gadā novada uzņēmumi bijuši darba devēji kopumā 954 strādājošajiem. Gada laikā kopējais nodarbināto skaits uzņēmumos palielinājies par 9,03%.

Atšķirībā no kopējā nodarbināto skaita, par vidējo rādītāju var droši apgalvot, ka arī pērn tas saglabājies nemainīgs, proti, vidēji vienā uzņēmumā bijuši nodarbināti 2 darbinieki. No visiem Priekules novada uzņēmumiem, kuri pagājušajā gadā guvuši ieņēmumus no saimnieciskās darbības, darbinieku skaits gada laikā audzis 23,08% uzņēmumu, bet 54,95% tas saglabājies nemainīgs.

Nodarbināto skaits Priekules novadā reģistrētajos uzņēmumos

Iesniedzot pārskatu par 2017.gadu, lielāko darba devēju saraksta pirmajā vietā noteikti tāpat kā iepriekš izvirzīsies SIA Kurzemes Gaļsaimnieks (salīdzinot ar 2015.gadu, 2016.gadā uzņēmumā nodarbināto skaits palielinājies par 38,49%), bet, kamēr tas nav noticis, līderos izvirzījusies SIA Priekules slimnīca. Pagājušajā gadā slimnīcā strādājis 71 darbinieks, par 1 mazāk nekā gadu iepriekš.

Par 7 darbiniekiem vairāk nekā 2016.gadā pērn bijis fasēšanas uzņēmumā SIA Silgme, kurā aizvadītajā gadā strādājušas 49 personas, savukārt SIA Kurzemes Gaļsaimnieks KGS strādājuši 47 strādājošie, par 18 mazāk nekā 2016.gadā.

Priekules novada pašvaldībai piederošais SIA Priekules nami aizvadītajā gadā bijis darba devējs 31 darbiniekam. Uzņēmums 2017.gadā apsaimniekojis 80 ēkas, vispārējo dzīvojamā fonda stāvokli uzņēmums savā iesniegtajā ziņojumā raksturo kā apmierinošu.

Vienāds darbinieku skaits 2017.gadā bijis gan SIA Āmuļi, gan Liepājas rajona ZS Pauguri. Gan vienā, gan otrā aizvadītajā gadā nodarbināts 21 darbinieks. ZS Pauguri strādājošo skaits pērn turpinājis palielināties, pieaugot par 1 darbinieku, tāpat arī palielinājies nodarbināto skaits SIA Āmuļi. Darbinieku skaits SIA Āmuļi pērn audzis, jo uzņēmums uzsācis darbu pie pelmeņu ražošanas, kuru izstrādei piesaistīti jauni darbinieki. Uzņēmuma vadība iesniegtajā pārskatā norādījusi, ka darbinieku skaits uzņēmumā palielināsies arī šogad, ko sekmēs gaļas pārstrādes ceha, desu un gaļas konservu ražošanas līnijas nodošana ekspluatācijā.

Priekules novada lielākie darba devēji pēc vidējā darbinieku skaita 2017.gadā:

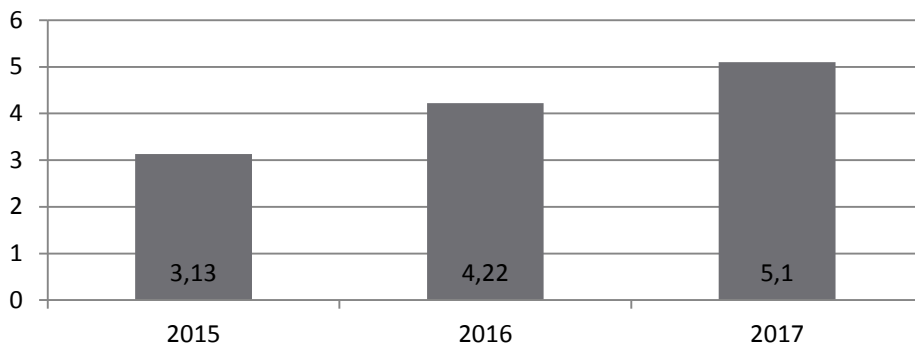
1. SIA Priekules slimnīca: 71 darbinieks;
2. SIA Silgme: 49 darbinieki;
3. SIA Kurzemes Gaļsaimnieks KGS: 47 darbinieki;
4. SIA Priekules nami: 31 darbinieks;
5. SIA Āmuļi: 21 darbinieks;
6. Liepājas rajona ZS Pauguri: 21 darbinieks.

Samaksāto nodokļu apjoms audzis par 20,85%

Valsts ieņēmumu dienesta publicētie dati liecina, ka 2017.gadā Latvijas uzņēmumi nodokļos samaksājuši 6,57 miljardus eiro jeb par 7,18% vairāk nekā gadu iepriekš. 30,59% no kopējās nodokļu summas veido valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, bet vēl 18,11% – iedzīvotāju ienākuma nodoklis.

Tāpat kā valstī kopumā, pērn palielinājusies arī nodokļu kopsumma, kuru aizvadītajā gadā valsts kopbudžetā samaksājuši Priekules novadā reģistrētie uzņēmumi. Pagājušajā gadā tie bijuši jau 5,1 milj.EUR, par 20,85% vairāk nekā 2016.gadā.

Priekules novada uzņēmumu kopējie nodokļu maksājumi valsts kopbudžetā, milj.EUR

Lielāko nodokļu maksātāju saraksta priekšgalā iekļuvuši uzņēmumi, kuru nosaukumi atrodami gan lielāko peļņitāju, darba devēju, gan uzņēmumu ar lielāko apgrozījumu sarakstos. Līderis to vidū ir SIA Kurzemes Gaļsaimnieks, kas 2017.gadā VID administrētajos nodokļos samaksājis 3,91 milj.EUR. Jānorāda, ka gada laikā uzņēmuma samaksāto nodokļu apjoms pieaudzis par 27,57%.

Par 5,73% lielāku summu nodokļos pagājušajā gadā samaksājusi arī SIA Priekules slimnīca, kuras pienesums valsts kopbudžetam nodokļu izteiksmē pagājušajā gadā bijis 292,62 tūkst.EUR, tostarp valsts sociālās apdrošināšanas obligātajās iemaksās samaksāti 184,03 tūkst.EUR, bet iedzīvotāju ienākuma nodoklī – 98,87 tūkst.EUR.

Atšķirībā no abiem iepriekšminētajiem uzņēmumiem, SIA Priekules nami pagājušajā gadā VID administrētajos nodokļos samaksātā summa bijusi par 3,63% mazāka nekā 2016.gadā, t.i., 147,07 tūkst.EUR. Vēl straujāk samazinājies SIA Kurzemes Gaļsaimnieks KGS samaksāto nodokļu apjoms, kas gada ietvaros sarucis par 30,46%. Ja 2016.gadā uzņēmuma nodokļu maksājumi valsts kopbudžetā veidojuši 205,90 tūkst.EUR, tad pērn – 143,19 tūkst.EUR.

Lielāko nodokļu maksātāju TOP 5 sarakstu noslēdz SIA Liepu aleja ar 136,91 tūkst.EUR lieliem nodokļiem. Andrejam Riško piederošais uzņēmums pagājušajā gadā lielāko daļu no saviem ieņēmumiem (394,00 tūkst.EUR) guvis no mazumtirdzniecības, bet vēl 162,78 tūkst.EUR – no autotransporta pakalpojumiem. 81,64 tūkst.EUR uzņēmumam 2017.gadā nodrošinājusi ēdnīcas darbība.

Priekules novada lielākie nodokļu maksātāji pēc 2017.gadā samaksātās VID administrēto nodokļu kopsummas:

1. SIA Kurzemes Gaļsaimnieks: 3910,75 tūkst.EUR;
2. SIA Priekules slimnīca: 292,62 tūkst.EUR;
3. SIA Priekules nami: 147,07 tūkst.EUR;
4. SIA Kurzemes Gaļsaimnieks KGS: 143,19 tūkst.EUR;
5. SIA Liepu aleja: 136,91 tūkst.EUR.

*Dati par Priekules novada uzņēmumiem aprēķināti uz 08.06.2018.

**Vidējie rādītāji aprēķināti, izmantojot vidējo mediānu.

*** Informācijas avots datiem par uzņēmumu samaksātajiem nodokļiem – Valsts ieņēmumu dienests.